

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

SRPEN 2003 *** ROČNÍK IV.*** ČÍSLO 8

Citát inspirující:

Pravda je, že naše fantazie zůstává svobodná i v nesvobodě.

Imre Kertész – Člověk bez osudu

***

Všechno jsem byla
A všechno jsem
Tak proč se hádat s osudem
Sama si tvořím každou z cest
A kde nejde jít
Mohu lézt

Dana Beranová

JAK VYBRAT VHODNÝ PŘÍSPĚVEK

V Kobře dozrívá literární Šrámkova Sobotka a já se chci, s odstupem a snad i chladnější hlavou, podívat ještě jednou na jeden problém soutěží, tentokrát očima soutěžícího. Myslím, že jsem to již jednou psal, ale ono není skutečně jedno, jaký příspěvek pošlete do které soutěže. Platí to obecně, a proto bych přivítal, aby autor věděl předem, kdo v porotě zasedne. Pochopitelně, že nebudu psát příspěvek jenom pro soutěž, pro to, abych se zavděčil nějakému porotci, ale na druhou stranu, když už práci vybírám zvažuji ze všech možných, co by bylo nejvhodnější. Jsou to zkušenosti, znalost podmínek soutěže atp. Pak se stane, že třeba text mé povídky Objev profesora Hybrise na Šrámkově Sobotce koncem 90.let zcela propadl, ale na Literárním Varnsdorfu získal cenu. A jsem dokonce přesvědčen, že kdybych tentýž text poslal opět do Sobotky nyní, kdy se porota skládá z jiných lidí, uspěl by. A zase řeknu svoji domněnku: "Pavel Kosatík je autor literatury faktu, zcela určitě jej zaujme víc povídka s historickým podtextem (viz můj Atentát na senátora Murdycha) než povídka ze současnosti o rozpadajícím se manželství."

I tohle je součást autorovy práce, může jí získat pouze zkušenostmi. Ale říkám znova, musím psát proto, že mě to baví a teprve potom vybrat práci, která by mohla porotu oslovit. Psát jenom pro soutěž je nesmysl. Radím: Vybírejte si soutěže, kde můžete uspět s tím, co píšete. Humorná práce klidně uspěje na Řechečské slepici, těžko už na Šrámkově Sobotce!

Ale stejné je to i třeba s autorským čtením. Když jsem oslovil před lety Josefa Horáčka, zda by mně nepomohl s mým vystoupením v novopacké knihovně, měl jsem určitou představu o skladbě příspěvků. On měl větší zkušenost a vybral věci, po kterých bych já nesáhl, ale ... večer měl úspěch, gradoval ! I to je umění, dokázat vybrat to pravé ořechové, nauknout posluchače! Někdy se podaří, jindy ne. Mnohdy neznáme o jaké publikum se bude jednat. Je těžké vyprávět dětem pohádku o zlobivé křídě, která nechtěla psát na tabuli, když jim jsou čtyři roky a na školní lavici si musí ještě pár měsíců počkat.

Blíží se doba sestavování našeho dalšího, šestého, almanachu. Popřemýšlejte, až budete vybírat svoje příspěvky! Vyberte to, co si myslíte, že je nejen dobré, ale i zaujme. Víte, někdy je mně líto básníků. Mnohdy jejich kvalitní poezie vyšumí do ztracena a slabší próza diváka zaujme. Ať se nám to líbí či ne, čtenář se chce především bavit. Tím nemyslím, že by se neměla psát jiná tvorba, ale popřemýšlejte nad tím. A až budeme opravdu sedět nad dodanými texty, napočítejte všichni nejdřív do deseti, než vznesete výroky o tom či onom. Každý má právo zařadit si do almanachu podle svého uvážení, ale almanach je prezentací LISu jako celku. Myslete na to!

Tak vidíte, kam až jsem se od Šrámkovy Sobotky dostal. A nezapomeňte, že příspěvky do almanachu je třeba dodat do knihovny Janě Benešové do 24.zář 2003 nejlépe na disketě či po e-mailu!

Václav

DOPIS OD OLDŘICHA SUCHORADSKÉHO

Pan Oldřich Suchoradský je knihovníkem ve vesnici Mlýnec u Kopidlna, zároveň je to člověk, který má rád knihy, píše o kulturních akcích do oblastních novin, mohli jste jej vidět i na Jivinském Štefanovi, kde patřil mezi navržené na ocenění. Dovolil jsem si mu jménem LISu poslat pro knihovnu naše almanachy a další brožurky z naší dílny. Brzy se ozval a poslal milý dopis, z něhož si dovolím část odcitovat.

„Považuji Vaši činnost za velmi zajímavou a užitečnou. Kéž by k Vám našlo cestu co nejvíce mladých lidí, aby tak naplnili užitečně svůj volný čas. Myslím si, že Vaše tvorba a celá činnost Vašeho spolku jim může být vhodným příkladem.“

Když jsem četl jeho povzbuzující řádky, tak mě napadlo, což takhle zorganizovat autorské čtení v knihovně v Mlýnci? Přišlo by třeba víc lidí než v Jičíně nebo ... Nechte si to projít hlavou.

Václav

CO JE TO KÝČ?

Martin Žantovský před časem ve svém e-mailu otevřel diskuzní otázku, kterou i já pokládám nyní vám: **CO JE TO KÝČ?**

Žantovský si odpovídá: *Kýč by mohlo být třeba to, když prezident republiky každý rok rozdává valník medailí. Navrhuji konečné řešení: Přidělit medaile všem již při narození a v příštích funkčních obdobích se jejich udílením již nezabývat (navrhuji do změny pravomocí hlavy státu).*

Je pravdou, že tento návrh je již trochu fousatý, protože v době jeho podání byl ve funkci prezidenta někdo jiný než dnes, ale ... Já jsem se podíval do chytré knihy *Teorie literatury pro střední školy* (vydalo nakladatelství Fortuna 1992, autor PhDr. Milan Zeman, Csc.). Tam je pod heslem KÝČ napsáno toto:

KÝČ (z něm.kitschen = shrabovat pouliční špínu) – dílo zpracovávající závažný námět opotřebovanými a lacině poutavými tvárnými prostředky, a podbízející se tak nízkému vkusu nenáročných diváků. Kýč nepředpokládá čtenářovu tvůrčí spoluúčast, spíše kontakt s dílem co nejvíc usnadňuje – dráždí pudy (erotický kýč), útočí na nízké emoce, žíví sklon k sentimentalitě, vychází vstříc čtenářovu pohodlí a pasivitě. Kýčovitě dílo bývá kompozičně uspořádáno podle osvědčeného černobílého schématu- s postavami jednoznačně rozdělenými na kladné a záporné. Uzavírá se – zpravidla nemotivovaně – libivým šťastným koncem, happy endem.

A co vy? Co je podle vás KÝČ?

Václav

TŘIKRÁT A DOST aneb SOBOTKA JEŠTĚ JEDNOU

Vím, že se již žádné literární soutěže nezúčastním. Pod vlivem autorů našeho literárního sdružení a pod silným tlakem vrozené soutěživosti jsem se za uplynulých dvanáct měsíců přihlásila do tří (numericky 3) soutěží.

První soutěž pořadatelé vlivem nedostatku peněz zrušili a suše mi oznámili, že příspěvek zařadí automaticky do dalšího ročníku. **Druhou**, ryze pro ženy, jsem obeslala krátkými příběhy z pohledu ženy, manželky a matky, lehce okofeněny humorem a nadhledem. Sice byla jsem pozvána na slavnostní vyhlášení a předání cen přes čtvrt republiky, ale porotu jsem nezaujala natolik, aby mi něčím do "památníčku" přispěli.

Třetí soutěž, kterou jsem považovala za nepsanou olympiádu na tomto poli, Šrámkovu Sobotku, jsem obeslala se vši pokorou krátkými útvary - skorkami, o nichž jsem byla přesvědčena, že jsou momentálně to nejlepší, co jsem vymyslela a zároveň byly otestovány čtenáři periodika Noviny Jičínska.

Všechno, co jsem slyšela o literárních soutěžích, nebylo nic proti tomu, čeho jsem se dočkala od pořadatelů letošního ročníku, Impuls - středisko amatérské kultury. Když ze mně vyprchaly emoce, myšlenky jsem si srovnala jízdou na kole v lesním porostu a vydýchala napětí, došla jsem k závěru, že se každý člověk může a hlavně má bránit; tak jsem se bránila následujícím dopisem datovaným 11. července 2003:

Vážená paní ředitelko,

v době, kdy jsem se přihlašovala do soutěže Šrámkova Sobotka (dále jen ŠS) ve mně bojovaly dvě strany pomyslných misek vah. Jedna tvrdila, že má účast ve ŠS je ztráta času, neboť ohlasy ze všech soutěží jsou stejné. Literáti snažící se o nejlepší umístění, která jim však ve vydání knížek nikterak nepomohou, jedni a titíž porotci stojící na piedestalu literatury jako bohové dnešní doby, mající ve všem pravdu, neochvějní ve svých zásadách, kritizující nejlépe všechny a všechno. Druhá mě ponoukala, abych přesto ŠS okusila. Sice cenu žádnou nedostanu, ale možná, že bych mohla zaujmout zpracovanými nápady a formou patnácti řádků. Zvědavost byla silnější, a proto jsem se v řádném termínu do soutěže přihlásila.

Když jsem měla nejvíce pracovních povinností, dostala jsem zdvořilý dopis, v němž stála otázka, zda-li se zúčastním slavnostního předání cen. Opět váhy zabodovaly. Jedna pravila, že jde o ztrátu času, neboť budu dělat křoví, na které si může kde kdo plivnout. Druhá dodala něco v tom smyslu, běž se alespoň podívat. Tedy přislíbila jsem účast a přihlášku na slavnostní předání cen jsem odeslala.

Ovšem onu neděli ráno, se do mého počínání vložil překvapivě vnitřní hlas, který rázně zvrátil původní rozhodnutí: "Nikde, křoví dělat nebudeš. Vezmi kolo a jeď na Kost." Jak poručil, tak jsem vykonala a jsem tomu ráda.

Dnes jsem od mého přítele jsem obdržela e-mail s následujícím textem:

vzhledem k tomu, že jste nebyla na vyhlášení výsledků Šrámkovy Sobotky, tak asi nevíte nic o hodnocení vaší práce. Předpokládám, že vám nic neposlali, a tak vám posílám hodnocení, které bylo volně k dispozici ke každému autorovi na rozborovém semináři. Je to sice divné, když si každý může přečíst hodnocení ostatních autorů, ale praxe na Sobotce je již léta taková. Takže, doufám, že vám nepokazím náladu, ale porota byla dost nabroušená, hlavně v poezii.

Nic si z jejich řečí nedělejte a piště si podle sebe, vždyť ani oni nemají patent na rozum.

V příloze zprávy stálo:

Jarmila NOVOTNÁ: Skorky

Autorka si vymyslela vlastní literární žánr, „skorky“ – krátké texty v rozsahu patnácti řádků, charakteristické tím, že byly „skoro“ rychle hotovy. Tím je zároveň dost limitována i jejich kvalita – je to prostě rychlé, letmé, a bohužel povrchní. „Není čas dlouze psát,“ říká autorka; spěch je tedy vnímán jako ujednen z prostředků, které budují text. Přiznává, že když se jí téma zcela nerozvine (v žádoucím rozsahu patnácti řádků), pomůže si tím, že je „vyfutruje“ (nastaví) pomocí přidavných jmen. Jsou to fejetonky svou úrovní odpovídající záměru, zajímavé je zařazení i dvou receptů na vaření. (Toto je zřejmě od Kosatíka.)

Jarmila Novotná: Skorky

Paní Novotná si dovolila zvolit formu „skorek“ – a přiznání v úvodním textu, že jde o nápad a způsob jeho bezprostředního nepřikrášleného zachycení. A na tom také závisí kvalita jednotlivých „skorek“ – nepochybně plní svůj účel: mít ostatní (nejlépe čtenáře novin) k zamyšlení nebo lehkému pobavení (kromě receptů – ty samozřejmě k úspěšné realizaci). Opravdu se nejedná o literaturu s velkým „L“, ale pokud toto psaní baví autorku samu, pak je to v pořádku. (Toto asi od Večeřové.)

Třetí porotce, Čundrle, hodnocení na papíře nedodal.

Sluší se poděkovat paní Večeřové, která mě přesvědčila o tom, že přihlášený text doopravdy četla a pochopila smysl malých útvarů. (Paní profesorka stejného jména, Alena Večeřová, mě učila český jazyk a literaturu na Gymnáziu v Novém Jičíně ve školním roce 1973-1974. Pouhá shoda jmen, nebo náhoda?) **K domnělému hodnocení pana Kosatíka** se ostře ohražuji. Nejsem povrchní, jenom mě život naučil si neztěžovat a neřukat, jak bolestně dobývám svůj chléb vezdejší, s jakými pracovními problémy se musím potýkat a jak těžko se mi žije, jak dlouho musím myšlenku v sobě nosit, než jsem přesvědčena o tom, že ji dokáži zformulovat do psané podoby. Stesky a nářky nikoho nezajímají. Každou odeslanou skorku do ŠS jsem před tím různě dlouhou dobu v srdci hýčkala (Anežka - více jak 8 let), v hlavě věty skládala a oprašovala (Křestní jména - 5 let), nebo byla výsledkem sledu událostí, které se mě musely dotknout (JD!!).

Ve vši vážnosti k jeho literární tvorbě však musím konstatovat, že povrchní bude on sám, neboť podle vyjádření ho zaujala pouze úvodní skorka s jejím charakterem a recepty, téma, kterému jako poživatel dozajista rozumí.

Povrchní není ten, kdo rychle myslí, ale ten, kdo vznáší rychlé soudy.

Třetí porotce se oznámkoval sám. Nečetl, nevěnoval pozornost. Nevyšlo z něho nic, žádné hodnocení! Ale já jsem se přeci do soutěže řádně přihlásila! (Ve skrytu duše jsem spíše očekávala, že mou přihlášku do ŠS akceptovat nebudete.)

Vážená paní ředitelko, pokud jste dočetla můj dopis až dokonce, děkuji za Vaši pozornost a přeji hezké léto

---

Jméno a příjmení, adresa

Abych soutěžní anabázi dotáhla do konce, konzultovala jsem svou skorkovou povrchnost s panem redaktorem výše zmíněných novin, od něhož přišla následující odpověď, z níž uvádím:

... Pokud jsi svými skorkami potěšila několik tisícovek čtenářů, máš být na co namyšlená. A já vím, že to potěšení jsi tisícovkám našich odběratelů skutečně dala. Na hodnocení nic nedej!

Konečně jsem prozřela, již žádné soutěže. Nejsilnější mou vnitřní ambicí je vydat knihu. Nevím, sice kdy a kde, ale vím, že kudy a jak cesta vede. Nejlepším motorem pro realizaci zůstávají v neposlední řadě všichni škarohlídi.

P.S. Fejetony také nejsou literatura s velkým L, přesto do ní patří a mají nezastupitelnou roli. Proč by do ní nemohli být zařazeny i skoroky, česky zvané storky.

JANOVA

ZÁJEMCI O LIS

O prázdninách se ozvala Dana Beranová, kterou kontaktoval Milan Ciler. Měl by zájem dozvědět se něco víc o LISu a případně se stát i našim členem. Obratem jsem se mu ozval, a tak doufám, že se na některé z dalších schůzek objeví.

Myslím si, že by právě Milan Ciler měl co říci i nám ostatním. Pro ty, kteří si nepamatují, podotýkám, že se jedná o autora žijícího v Turnově. Byl přítomen i na našem únorovém autorském čtení v knihovně Antonína Marka. Jinak je to člověk mající za sebou řadu úspěchů na literárních soutěžích (např. Šrámkova Sobotka, Literární Varnsdorf a třeba i Řehečská slepice).

Budeme se těšit!

Václav

V ČEM SOUTĚŽÍME ?

Nejednoznačnost a neměřitelnost sil je standardním průvodním znakem literárních soutěží. Já ale nebudu mluvit o subjektivitě hodnocení, protože půjdu dále. Zkusil se někdo podívat, co stojí za subjektivitou? Tedy nejen to, zda je hodnocení jednostranné, ale proč je takové. Předpokládám, že to nemusí být ani tak záměr porotce, jako spíš jeho nezvládnutí standardních dispozic lidského myšlení.

Jestliže hodnocení nebudou více než výsledkem voluntarizmu a otrávenosti (znuďenosti) porotců nad oborem, ve kterém už nelze vymyslet něco nového a někam se pohnout, nemohu nalézt ten správný význam soutěže tohoto druhu pro autora v jakékoli fázi jeho literárních zkušeností. Těžko říct, jaká je hranice mezi stavem, kdy porotce ještě předává nějakou zkušenost, a kdy pouze generuje apriori předsudky. Víím, že to jsou silná slova, ale říkám je proto, že jinak na to nepřijde ani sám porotce. Cílem těch slov není konfrontace, ale pokrok. Víra v císařovy nové šaty jej pravděpodobně nepřinese. Necht' každý, kdo byl někdy v nějaké porotě literární soutěže, začne přemýšlet úplně jinak a odpoví si, zda to, za čím stojí, není jen výsledkem toho, pro co se rozhodl. Obávám se, že bez tohoto nutného kroku nebude možné se posunout někam vpřed při hledání odpovědi na hodnotu slova porotcovia.

Řada prací jistě nemá vynikající kvalitu, ale zároveň představují slušný standard, není žádného důvodu je strhat a za každou cenu hledat puntičkářsky detaily. Najdeme je všude, i v Karlu Čapkovi. Chápu, že mnohdy je to však spíš východisko z nouze, protože není co hodnotit, není co říct... Porotce si dílo sice přečetl, ale nerozumí mu. Ať už v negativním, či pozitivním smyslu. Chybu připisuje autorovi, nikdy sobě. Výmluva na jazykové chyby nebo tematickou banalitu je pak spíše vysvobozením.

Co tedy s těmi soutěžemi? Nevím, čím mají soutěžící porotu oslnit. Seznámen s hodnocením porotců jedné ze soutěží, nabyt jsem dojmu, že asi schopností nechat si dílo před zveřejněním zkorigovat. Ti mazanější to jistě udělali. Ale ten význam mi v tomto bodě někam uniká... Otázkou je, zda má být literární soutěž přehlídkou navoněných zdechlin, reklamní kampaní prošpikovanou PR, panoptikem nesplněných slibů, anebo ponecháme stranou formu a budeme se zabývat obsahem sdělení. Někdy ani to ne, protože podstatná není ani ta tvorba, ale spíš to, co je za ní. Člověk a jeho důvody, proč to a ono napsal. Co platné, když pro stromy les v nedohlednu...

Ať se každý rozhodne, v čem chce soutěžit. Na soutěžích však nejspíš jen v tom prvním.

Děda

SLOVENSKÁ LITERATURA

Dnešní povídání o slovenské literatuře začalo na internetových stránkách www.knihy.sme.sk, kde jsem hledal přehled nejprodávanějších knižních titulů na slovenském trhu. Tak tedy z domácích autorů jsou to Lasica, Satinský (ty už jsem představil v minulých dílech), dále Maxim E. Matkin (viz níže) a potom Poviedka 2003.

Z cizích luhů a hájů nechybí ani na Slovensku Harry Potter. Z českých autorů je potom na lichotivém druhém místě Tomáš Halík.

NAJPREDÁVANEJŠIE KNIHY

Pôvodné tituly

1. **Július Satinský: Momentálne som mŕtvy, zavolajte mi neskôr (Ikar)**
2. **Milan Lasica: Spoza dverí (Ikar)**
3. **Milan Lasica: Piesne a iné texty (Q 111)**
4. **Maxim E. Matkin: Polnočný denník (Slovart)**
5. **Kolektív autorov: Poviedka 2003 (L.C.A.)**

Prekladové tituly

1. **J. K. Rowling: Harry Potter and the Order of Phoenix (Bloomsbury)**
2. **Tomáš Halík: Co je bez chvění, není pevné (NLN)**
3. **Gabriel G. Márquez: Opadané listie (Ikar)**
4. **Umberto Eco: Babylonský rozhovor (Kalligram)**
5. **Allan a Barbara Peasovci: Prečo muži nepočúvajú a ženy sa nevyznajú v mapách (Ikar)** www.knihy.sme.sk,
22.7.2003

Jestliže můžeme slovenským autorům a čtenářům něco závidět, potom je to právě knížka, který se umístila na 5.místě Poviedka 2003. V Čechách se sice v polovině 90.let 20.století pokoušel Klub K-89 pořádat také celostátní soutěž a vydal i tři sborníky (zařazen z LISáků Procházka 1995 a Franc 1994), ale nakonec dobrá věc skončila na nedostatku financí. Na Slovensku je to jinak, tam se letos uskutečnil již 7.ročník literární soutěže Poviedka 2003 a pod stejným názvem vydalo nakladatelství L.C.A. (Literárna a kultúrna agentúra) v Bratislavě sborník nejlepších deseti autorů (cena 250,- SK, 192 stran).

Sedmého ročníku se zúčastnilo, teď se podržte, 670 autorů (každý autor mohl poslat maximálně jednu povídku o maximální délce 15 stran). Zajímavé je, že porota je tvořena z finalistů předcházejících ročníků. Předsedkyní poroty byla Daniela Kapitáňová. Při putování po stopách slovenské literatury jsem chtěl psát i o mladé generaci autorů, a tak využiji možnosti a s pomocí stránek www.lca.sk, vám představím v krátkosti desítku nejúspěšnějších autorů z této

literární soutěže. Možná, že o nich v budoucnosti ještě uslyšíme, protože se jedná o většinou mladé autory a autorky, kteří mají budoucnost před sebou.

V abecedním pořádku je první na řadě **Daša ČEJKOVÁ** (1966, povídka Jativ amod). V krátkém medailónku se představuje netradičně, takže můžeme zjistit, že v současnosti je na mateřské dovolené a ve svém životě stačila vystřídat řadu zaměstnání, aby zakotvila v redakci časopisu Harmonia.

Ľubo Dobrovoda (1962, povídka Muchotrávka) sám sebe představuje jeskynního vypravěče prvobytně pospolného typu. V literárních časopisech jej můžete najít pod pseudonymem Ingrid Slosiariková von Lieskovec. Píše především o sobě a povídka Muchotrávka je součástí rozsáhlejšího prozaického cyklu připraveného k vydání.

Jozef GIROVSKÝ (1967, povídka Zmok) žije v Humenném a píše především sci-fi a fantasy. Asi po deseti letech psaní a pokusech v literárních soutěžích a publikování v časopisech mu vyšla sbírka Zubaté slnko.

Tomáš HASALA (1971, povídka Návrat strateného syna) žije v Bratislavě a pracuje jako cestovní agent. Jeho láska k literatuře, jak sám udává, je nespolehlivá.

Tibor HAVLÍK (1970 povídka Futbalista) si vydal v roce 1997 knihu Silážne poviedky.

Peter KARPINSKÝ (1971, povídka Keď pôjdem cez údolie) vyučuje historickou gramatiku na Prešovské univerzitě. Dosud vydal dvě knihy v roce 1998 sbírku povídek Oznamujeme všetkým majiteľom hrobov a v roce 2001 knihu Ako sme s Ťukťukom ťukťukovali. Publikuje i v literárních časopisech, je autorem rozhlasových her vysílaných ve Slovenském rozhlase. V minulosti získal ocenění na slovenských a mezinárodních literárních soutěžích.

Monika KOMPANÍKOVÁ (1979, povídka Slávko) studuje malbu na VŠVU v Bratislavě. V roce 2001 získala v soutěži Poviedka prémii a připravuje k vydání debutovou sbírku krátkých próz Miesto pre samotu.

Ladislav KRAVČÍK (povídka O člověku, ktorý sa vrátil) toho o sobě mnoho neprozradil a doporučil, aby si raději než informace o autorovi všichni přečetli vlastní povídku.

Silvester LAVRÍK (1964, povídka Šólet) je úspěšný režisér, dramatik a scénárista. V roce 2002 vydal první sbírku povídek Allegro barbaro. Lavrík získal řadu cen a ocenění, např. v roce 1994 vyhrál 1.místo Ceny Alfréda Radoka za hru Katarína a o dva roky později byl třetí. Působení jako umělecký šéf divadla ve Zlíně.

Poslední z desítky úspěšných je **Katarína SCHMIDTOVÁ** (1951, povídka Rudbekia srstnatá) je původním povoláním výtvarnice- návrhářka a k literatuře se dostala jako redaktorka okresních novin, ale později zakotvila v deníku SME.

Příští ročník soutěže má uzávěrku v únoru 2004, ale pozor, práce jsou přijímány pouze ve slovenském jazyce, takže kdybyste si troufli, máte šanci. Blíže informace pro zájemce na www.lca.sk.

A ještě vám nabízím jako přídavek autora pod jménem **Maxim E. Matkin**, který patří k čtenářsky oblíbeným., což dosvědčuje jeho Polnočný denník (4.místo na žebříčku slovenských původních knih). Jenže ... jméno Maxim E.Matkin hledám ve všem encyklopediích marně.

"Láska je chyba v programe" - tvrdí Maxim E. Matkin, ktorého identita ostáva aj naďalej zahalená rúškom tajomstva. Kto je tento záhadný človek, ktorý rozprúdil vody slovenskej literárnej tvorby? Na jednej strane obdivovaný, na druhej zatracovaný. Debut roka 2002 je tu opäť a vy môžete spolu s denníkom Pravda, inZinom a portálom ATLAS.SK pátrať po tom, kto sa skrýva za povidkami na pokračovanie a zároveň on-line sledovať, čo všetko si pre nás Matkin pripravil. (z internetových stránok www.inzine.sk).

Další informace o jeho dílech (i ukázky z nich) a o pátrání po skutečné osobě, která se skrývá pod jménem Maxim.E.Matkin, na www.inzine.sk
Příště vás zvu naposledy v pátém pokračování na cestu po stopách slovenské literatury.

Václav

SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ HUMORISTICKOU POVÍDKU

Kruh autorů Liberecka a Krajská vědecká knihovna v Liberci vypisuje anonymní literární soutěž o nejlepší původní, dosud nevydanou humoristickou povídku. Povídky musí mít maximální rozsah 6 normostran a budou přijímány pouze v elektronické podobě.

Práci označte šifrou (nebo heslem), adresu a jméno napište v doprovodném dopise. Nejlepší tři povídky vyhodnocené porotou složenou z členů Kruhu autorů Liberecka a Krajské vědecké knihovny v Liberci (Vladimír Píša, Jiří Janáček, Kateřina Trojanová) získají finanční odměnu (1. cena - 3000 Kč, 2.cen – 2000 Kč, 3.cena – 1000 Kč).

Oceněné a vybrané povídky budou uveřejněny v libereckém kulturním dvouměsíčníku Světlík v roce 2004 bez nároku na honorář. Práce zasílejte na adresu: eva.koudelkova@vslib.cz.

Termín uzávěrky je 30. září 2003, výsledky soutěže budou vyhlášeny 30. listopadu 2003.

Václav

DOVOLENÁ S ROKOSEM

Václav Franc

Začínal červenec a já se konečně po více než třech letech práce bez jediného dne odpočinku dostal na dovolenou. Okurková sezóna v redakci dávala šanci na pár dní volna na břehu moře, kde není slyšet pípání počítačů, zlověstné zvonění mobilů, (pro jistotu jsem je nechal doma), ani zvýšený hlas šéfa naší sportovní rubriky.

Marie měla radost, že přece jenom odjedeme na dovolenou, i když stále nevěřila, že se nebude opakovat situace z loňského roku, kdy jsme již se sbalenými kufry cestovali místo do přímořského letoviska zpět domů a já letěl na tenisový Wimbledon místo zraněného kolegy Matýska, amatérského cyklisty, který se při sobotní vyjížděce srazil s osobním automobilem tak nešťastně, že z jeho nového horského kola nezbylo víc než hromádka šrotu.

Letos se situace neopakovala, a tak si Marie oddechla, když cestovní boeing dosedl na přistávací plochu a my nasáli přímořský vzduch s chutí soli, opalovacích krémů a exotického žvatlání domorodců. Jedině skutečnost, že s námi necestoval syn Tomáš, dělala Marii starosti. Ale šestnáctiletý klacek si postavil hlavu, že jeho představy o prázdninách jsou zcela jiné, a tak dal přednost kamarádům a tenisovým kurtům, bez kterých nemohl žít, jak si myslel. Však již při vkročení do dětského pokoje, dávno již nebyl dětský, alespoň podle předmětů na první pohled patrných, si každý musel všimnout fotografie kdysi slavného tenisty Marka Rokose, tenisových raket a poházených propocených svršků. Náš syn Tomáš si usmyslel, že se z něj stane tenisový šampión a nic na tom nezměnily moje i ženiny domluvy, že by bylo lepší, kdyby přidal ve škole a věnoval se užitečnějším věcem.

„Než se pražit u moře, zahrajeme si s klukama tenis a budeme se dívat na Wimbledon, Rokos letos určitě vyhraje,“ ohrnoval nos šestnáctiletý potencionální šampión a my udělali dohodu s Mariiným bratrem, který přislíbil, že na Tomáše dohlédne, aby nám za těch čtrnáct dní dočista nezvlčil.

Dovolená probíhala perfektně. Voda byla neobyčejně teplá a na obloze vymeteno. Povaloval jsem se na pláži a nedělal vůbec nic. Jen spálené nártu u nohou, které jsem hned první den zapomněl pořádně natřít opalovacím krémem, mě vracely do reality. Pálily tak nesnesitelně, že jsem se ještě první den stačil s Marií pohádat kvůli opalovacímu krému s nízkým faktorem, na kterém chtěla ušetřit.

Ale jinak pohoda. Ležel jsem na lehátku a pozoroval procházející dívky spoře oděné a na těle pociťoval, že nejsem jenom automat na výsledky a sportovní zprávy, ale pořád ještě člověk, lépe řečeno chlap, čímž jsem si zase večer šplhnul u Marie a zažehnal všechny počínající hádky.

Podvečery jsme pak trávili kousek od pláže, usrkávali víno, v případě Marie, nebo, v mém případě pivo. Pozorovali jsme cvrkot kolem nás, a tak nám nemohl uniknout jeden chlapík, tak kolem třiceti, který se nám pletl během dne do cesty. Vidávali jsme jej s dlouhovlasou blondýnou na pláži, já mu tajně záviděl, a v duchu jsem přemýšlel odkud jej mohu znát, neboť mně neustále někoho připomínal, ale koho.

„To je profesionální deformace,“ usklíbala se Marie, když jsem se jí svěřoval. „Prosím tě, nějaká sportovní hvězda by si lebedila někde ve čtyřhvězdičkovém hotelu a ne tady!“

Je fakt, že náš hotel nebyl úplně nejhorší, ale na druhou stranu, no zažil jsem na svých cestách za sportem nejrůznější pokoje. Ale Marie by stejně nechápala, a tak jsem nechal našeho kolegu plavat. „Třeba je tady inkognito!“

„Třeba to není manželka a on si chce .... vy chlapi jste všichni stejný !“ Marie se na mě káravě podívala.

Když jsme se večer vrátili na pokoj a Marie zmizela ve sprše, smáčeknul jsem knoflík ovladače právě ve chvíli, kdy na jednom programu běžel přehled sportovních výsledků. Kromě tenisového Wimbledonu se vlastně nic moc nedělo. Marie se ozvala ze sprchy: „Ty si nedáš pokoj ani o dovolené!“

Musel jsem jí dát za pravdu a přepnout na jiný kanál, když jsem na obrazovce uviděl známou tvář z Tomášova dětského pokoje.

„Hele, Marie, on ten lazar Rokos je ve čtvrtfinále ?!“ podivil jsem se a představoval jsem si našeho kdysi slavného tenistu, jak jsem jej poznal vloni ve Wimbledonu. Měl dlouhé vlasy, i když trochu mastné, ale především vypadal jako zmkklá slepice, neboť dostal v 1. kole 0:3 od neznámého kvalifikanta někde z Afriky. Vlastně jsme se tak trochu míjeli. Já cestoval do Wimbledonu a pro něj turnaj skončil. Stačil jsem s ním udělat krátký rozhovor, v redakci moc nadšení nebyli, hlavně šéf měl řeči, že se zdržuju se sportovní mrtvolkou, ale mně bylo Rokose přece jenom trochu líto. Řadu let dřel, držel náš mančaft v Davis cupu nad vodou a teď, když přišel konec jeho kariéry, po něm neměl štěknout ani pes.

Rozdělal jsem si další pivo a meditoval. Jak je možné, že se Rokos dostal až do čtvrtfinále, vždyť jej vlastně do turnaje pořadatelé dostali na divokou kartu, především s ohledem na jeho dřívější úspěchy na wimbledonské trávě. Před pár týdny dostal výprask od docela bezvýznamného juniora z Přerova a teď..... vypnul jsem obrazovku a vyšel na balkón. V hotelovém bazénu stále dováděly děti a já jen tak na lehkou sledoval jejich řádění a oči mně utíkaly spíše k maminkám, které z povzdálí popíjely něco s ledem a tvářily se spokojeně, jako by právě teď prožívaly nejdůležitější okamžiky svých dosud krátkých životů. Za chvíli vyšla na balkón Marie: „No jo, to jsem si mohla myslet, pivo, koukat na televizi a šmírovat mladý holky, to jste vy chlapi!“

„Čechy?“ ptal se mně v recepci opálený chlapík, když jsem sháněl informace o chystané projížďce lodí na blízký ostrov. Přitakal jsem.

„Bravo, Čechy, bravo,“ palec pravé ruky ukazoval nahoru. „Rokos, prima!“

„Marie, představ si, on je už ve finále, ale to přece není možné, vždyť prohrál nedávno s Piskáčkem z Přerova 1:6 , 2:6 !?“

„To bude mít doma Tomáš radost,“ pronesla Marie a já věděl, že by už zase raději seděla doma a měla přehled o tom, co se děje u nás.

V té chvíli nás minula blondýna s dlouhými vlasy a za ní onen pověstný neznámý mladý muž. Připadalo mně, že se přede mnou schovává, že i on poznal mně, ale Marie mě z mého podezření rychle vyvedla, a tak jsem zase nevěděl, kdo to je, odkud ho vlastně můžu znát. Má krátké vlasy, skoro na ježka, vypadá na svalovce a z očí nesundá brýle proti sluníčku.

V neděli Rokos vyhrál Wimbledon a já začal litovat, že jsem na slavných travnatých kurtech letos chyběl. Muselo tam být hodně příjemně pro každého Čecha, to se bude Matýsek naparovat. Večer jsem si zapnul televizor při sportovním přehledu a skutečně, Rokos měl nad hlavou wimbledonskou trofej, smál se a patřil mu svět. Američana Rouse vyřídil ve třech setech, ale co Piskáček z Přerova? Pořád jsem nechtěl

pochopit, kde se v člověku vezme tolik síly, kde najde sám sebe a z dávno odepisovaného sportovce se rázem stane opět veličina.

„To víš, jak jsou ve hře velký prachy, nebude se přece honit na lize, za pár drobných ...“ , prohodila našťavaně Marie a přetáhla si deku přes hlavu a dělala že spí, i když jsem dobře věděl, že nebude moci usnout. Ono bylo i teď večer v pokoji vedro a tak jsem vyšel na balkón a díval se k moři a říkal jsem si, že všechno jednou skončí, třeba i tahle dovolená, nakonec už z ní mnoho nezbyvalo. Vypil jsem pivo z plechovky a pak mě napadl plán, že musím hned teď vyzvědět, jak se jmenuje ten záhadný strašně povědomý muž, teď hned. Běžel jsem do recepce a kolega mladíka, který mně blahopřál k Rokosovu úspěchu nejprve nechápal moje otázky, ale pak se podíval smutně a řekl, že je to tajné a že to nesmí říct.

„Ale já to potřebuju vědět, nutně to potřebuju,“ hulákal jsem a nevím, jestli jsem jej přesvědčil nebo se mě jen lekl, nakonec otevřel knihu hostů, rozhlédl se jestli nikdo neposlouchá a zašeptal: „ Wood Antony!“

„Wood Antony,“ řekl jsem smutně a zklamaně. Nevím, co jsem vlastně čekal.

Když jsme přistáli doma, bylo letiště oblepené davy lidí. No jistě, čekají na Rokose, řekl jsem si a Marie utrousila, že bych jí mohl pomoci s taškou, ačkoliv jsem byl silně zaneprázdněn naším kufrem. Protloukal jsem se halou a narazil na Matýska: „Člověče, co tady děláš, já ti udělal teď v letadle exkluzivní rozhovor s Rokosem, to bude šéf koukat.“

V té chvíli jsem uviděl Rokose, pózoval pro fotoreportéry a nad hlavou zdvíhal trofej, ale...

„Jak to, že má krátký vlasy...“ , vyjeveně jsem se podíval na Matýska.

„To byla sázka, že když vyhraje Wimbledon, tak shodí hřívu.“

Proplížil jsem se davem novinářů a pochopil jsem, kdo to vlastně byl na pláži, ten muž, jehož jsem vlastně nemohl poznat. Houby Wood Antony, to bylo jen krycí jméno. Kdyby tohle věděl Tomáš, že jsme byli na dovolené se slavným ... vlastně podvodník je to, žádný slavný tenista. Sám se povaloval u moře, užíval si s blondýnou a jeho dvojník KLON se potil na dvorcích a jasně vyhrál Wimbledon. Když jsem všechno vyklopil manželce, řekla, že jsem se asi zbláznil a ať to raději neříkám v práci nebo si budou myslet, že mně slunce připálilo mozek.

Ale Piskáček, Piskáček z Přerova by mně mohl věřit .....

VÍTE, ŽE ...

- V časopise Generace seniorů č.4 uveřejnili svoje příspěvky Zlata Zákoutská (vzpomínka na rok 1953) a Václav Franc (dvě básně).

Václav

OTIŠTENO Z TVARU

Literární obtýdeník TVAR 13/2003 (26.června 2003) uveřejnil na třetí straně článek **Ze čtenářského deníku Aloise Burdy Natálie Kocábová: Monarcha Absint** (přetištěno z Mladé fronty Dnes, Praha 2003).

Autor se v něm zamýšlí nad nedávno vydanou knihou Natálie Kocábové Monarcha Absint. Bohužel doposud se mně nepodařilo knihu přečíst, takže píši jen podle jmenovaného článku a pokládám si otázky: Mají to děti známých osobností jednodušší nebo složitější, když chtějí proniknout třeba do světa literatury?

(cituji : „Tatové jim všechno uhrabú, penězma a koneksama jim cestu k popularitě vydláždíjú, do televíze je nacpú, že aby parkrát zavlnily řítú a tak z nich hned byly ty medyální stár, čehož důsledkem je, že různé časopisy se z nich pak možú posrat, že jako a jak sú krásné a talentované a fotogenické a že všici sú jako nadržení na to, co jako a s kým mají a kolikrát - tož to se pak nemožeš divit, že z toho taková nešťastnica celá zmagoří a chce z toho ven a neví, co rúpama dělat a hned myslí, že se celý svět posere ze všeho, co ona na papír vysere. Na brigádu s ňú, však kdyby mosela dvě neděla sbírat zemáky, ono by ju to třeštění přešlo!“)

Pan Burda například píše ve svém článku v závěru (cituji) :

„Když to vydám, bude z toho děsnej skandál, že aj všechny noviny budu psát, jak se tata nasral, že nám to jako kazí imidž. A kritikové mňa budú nadávat a já budu dávat intervijú a budu frý, autenticky nejmíc frý, jak ani tata nikdy nebyl tak frý. A budu moci zpívat ten popík, protože všichni ve mňa súčasně uvidijú aj tu čarodějnicu, co si trúfla vzývat d'ábla a co ju zlí kritici upálili, jako svatú Janu, protože má talent a vrazila do jednej knížky tolik hnusného, že by v tom byl čert, kdyby se mezi tím neskrývala aj nějaká ta myšlenka a nějaká ta pravda!“

Již z uvedeného lze říci, že kniha je provokující, ať již v pozitivním či negativním slova smyslu. Ale stačí vulgarita k tomu, aby vznikla kvalitní kniha?

A co vy, četli jste knížku Natálie Kocábové? Já si ji určitě přečtu a potom spolu v Kobrře můžeme poplkat. Snad si i pokusím zodpovědět všechny otázky, které mě napadly při čtení uvedeného článku. A co Váš názor?

Václav

NATÁLIE KOCÁBOVÁ - SLYŠÍŠ MĚ ?

Kontroverzní autorčinu novelu Monarcha Absint jsem dosud nečetl, ale podařilo se mně přečíst si básnickou prvotinu mladé autorky (nar.1984), která vyšla v roce 2002 v nakladatelství Mladá Fronta v edici Česká poezie pod názvem **Slyšíš mě?** Na přebalu sbírky je uvedeno, že se jedná o průřez tvorbou zahrnující verše od nejranějšího období po současnost. Vnímavého čtenáře prý knížka potěší svou invencí a vyzrálostí.

No a právě s tou „vyzrálostí“ autorky bych polemizoval. Kocábová má bezesporu schopnost vidět svět neotřele, v řadě básní má originální obraty, ale ... člověk se v prostředí různých literárních soutěží již nějaký čas pohybuje, měl jsem možnost číst sborníky vyhodnocených autorů např. na Ortenově Kutné Hoře, ale i jinde a troufám si říct, že podobných mladých autorů jako je Kocábová bych tam našel mnoho. Kocábová má to štěstí, že je mediálně známá, ať už díky svému otcovi či díky vlastnímu vystupování ve světě populární hudby. Čtenář může namítnout, že to mohou být i ostatní básníci, že se mohou zviditelnit atd., ale je tomu skutečně tak? Bude zajímat někoho poezie třeba Jana Nováčka, jehož otec pomalu neví o tom, že jeho syn píše poezii. Vzpomněl jsem si třeba i na Lukáše Baboráka nebo Kamila Fouska, myslím si, že v jejich tvorbě by se našly zajímavé básně, které by bylo možno uveřejnit v samostatné sbírce. Abych nekřivdil ale dětem těch slavných, ony to někdy mají zase dost složité, neboť jsou pod mediálním tlakem a stále jsou ve stínu svých známějších rodičů, takže je okolní svět posuzuje jiným metrem a navíc v Čechách máme závist.

Přejme Kocábové její možnost uveřejňovat a věřme, že její tvorba bude stále lepší a lepší. Díky za nápad nakladatelství Mladá fronta, která dává příležitost mladým autorům (např. vydala sbírky poezie Lubora Buriana - Nespavost či Davida Vlčka - Předtuchy). Jen houšť! A co vy mladí autoři a autorky, zkuste zaslat svoje texty na adresu Mladá fronta a.s., Radlická 61, 150 00 Praha 5! Když nic jiného, tak se třeba dozvíte, co vám chybí k tomu, aby i vaše tvorba mohla jednou spatřit světlo světa!

Ale vraťme se ke sbírce Natálie Kocábové *Slyšíš mě?* O „vyzrálosti“ autorky bych nad některými básněmi pochyboval. Tak například str. 48-49, báseň *Modlitba pro nás* je v podstatě báseň složená z modlitby Otčenáš, jenž jsi na nebesích a dále ze známé písně Marty Kubišové *At' mir dál zůstává s touto krajinou*, oba texty se prolínají s minimálními autorčinými úpravami, kde je autorčina invence, originalita? Další báseň, kterou bych já, pokud bych podobný výbor sestavoval, do sbírky nezařadil, je báseň na str. 63 *Říkanka (Koulelo se koulelo/ Červené jablíčko/ Komu se dokoulelo/Nemocná holčičko/ atp. v druhé sloce)*. Možná, že právě zde měla být demonstrována autorčina počáteční tvorba, ale je tohle báseň pro moderní sbírku. Snad by se hodila pro poezii pro děti a ani tam by nebyla příliš originální. Když jsem byl v porotě soutěže ve Všeni, podobné básně tam předkládaly děti ve 3.třídě a v soutěži

neuspěly. Ani další báseň např. Stát (str. 68) není nijak originální a podle mého názoru již vůbec ne vyvrálá (*Založíme stát/Vím, jak na to/ Mám doma příručku/Budování státu*) a báseň Ty, kteréj to osobě víc (nemělo by být spíš "o sobě") mně nepřipadá nijak přínosná (*Tak tu sedim/Tobě píšu/Skládám dohromady/Ty hory papíru se slovy/A poslední báseň přiložim/Ještě jí tam soupnu/Poslední stránka/Tak si tu sedim/Tobě píšu*).

Po přečtení sbírky mě napadlo, jak by asi Natálie Kocábová dopadla na anonymní literární soutěži? Získala by její poezie ocenění? To necht' posoudí jiní, mně její sbírka příliš neobohatila, ale přece jenom se najdou dobré básně (např. Cesta Franze Kafky). Někdy mně připadá, že báseň má dobré místo, ale jako celek příliš nevyzní, nevím, jak dlouho na ní autorka pracovala, jestli by třeba neměla více spolupracovat s nakladatelem či vyčkat až její tvorba bude opravdu vyvrálejší. Věk v tomto případě nerozhoduje, vzpomeňme na básníky, kteří okolo dvacítky zplodili svoje nejlepší básně.

Ono totiž nejde jenom básně vyplivnout, jak píše autorka na str. 75 (*Neboť tu by ani moudrý nic chytřejšího nevyplivl*), ale pracovat na nich a najít třeba z několika možností tu nevhodnější. A tomu já říkám vyvrálá poezie! Václav

ODPOVĚĎ MONICE aneb POLEMIKA POTŘETÍ

Jsem rád, že na moje dva články (Dá se literatuře a psaní vyučit? a Irena Dousková - Někdo s nožem, KOBRA 6/2003) reagovala Monika. Jednak to dokazuje, že moje články někdo čte, je ochoten o nic uvažovat, polemizovat s jejich obsahem, což mě těší, i když ne vždy musejí být naše názory shodné, ale když si tak procházím Moničiny příspěvky, musím s ní v mnohém souhlasit.

Především i já v článku o literární akademii tuto instituci neztracuji, neboť má řadu předností a její absolventi, i když z nich nebudou „velcí autoři“ mohou přispět ke zkulturnění řady institucí, novin nebo mohou „jen“ šířit literární povědomí ve svém okolí. Ono to vůbec není málo. Stejně tak i otázka talentu je pochopitelně rozhodující, skutečně třeba do střediska vrcholového sportu přijde mnoho mladých nadějných, ale jen z jednoho bude třeba mistr republiky a málokdy se podaří vychovat medailistu z kontinentálního či světového mistrovství. Stejně je to i v oblasti literatury. Hodně povolaných, málo vyvolených.

Souhlasím s Monikou v tom, že akademie nemusí způsobit nudu na literárním trhu, můj názor možná vycházel z jedné zkušenosti, kdy autorka - absolventka školy působila dojmem „mistra světa“, ale možná, že je to jen můj pohled, člověka, který by si v mládí nic takového nedovolil (doba byla jiná). Dnes tak trochu mladým závidím jejich nebojácnost, říkat pravdu do očí. My jsme si to sice taky mysleli, ale většinou neřekli. A co se týče těch „desetkrát vylouhovaných klasiků“, myslel jsem to tak, že právě tito někteří absolventi by mohli mít pocit, že na trhu se uplatní, když už nemají svoji vlastní cestu, jako napodobeniny mistrů, a to, myslím si, že se s Monikou shodneme, by nemělo být cílem. Autor necht' se poučit, poradí, ale píše sám za sebe. A originál? To je podle mého názoru kniha autora, jeho vlastní kniha, ne něco, co připomíná Viewegha či

Pawlowskou. Parafrázoval bych známé přísloví: Psát, jak nám zobák narostl! Nehrát si na nikoho!

K druhému článku bych podotkl, že hodně souvisí s e-mailem, který jsem od Moniky před časem dostal. Navrhovala možnost otevřít na stránkách KOBRY filosofickou diskuzi o řadě problémů (viz KOBRA 4/2003), ale má to jeden háček, do diskuze by se muselo zapojit více autorů. Diskutovat ve dvou se sice taky dá, ale myslím si, že je to přece jenom malá skupinka. Co ti ostatní?

Ale vrátím se k Moničině reakci. Jak již jsem naznačil, mladší generace je skutečně jiná, a to z nejrůznějších příčin. Lační po prožitcích, po útěku z všedního života do světa fantazie, virtuální reality více než kdy jindy. Monika si pokládá otázku: Není to jen další zcestná alternativa? Nevím, ale plně souhlasím, že každá společnost potřebuje řád. Ono to bude znít jako fráze, ale každé mládí je revoluční a ostří radikality s věkem se otupuje. Řada mladých píše a chce svoje názory „vyřvávat“ do světa. To je strašně dobře, že je tu internet! Je tu šance polemizovat s vrstevníky, nesouhlasit, ale jestli můžu radit, tak bych prosil o jednu věc, přemýšlet o názorech druhých. Dialog není pouze šíření svých myšlenek, ale poslouchání názorů jiných, uvažování o nich a třeba i jejich zavrnutí, ale ... víte, co já považuji za největší význam polistopadové doby? Že se člověk může seznámit s různými názory na věc. Může si přečíst knihy autorů, kteří obhajují nebo zavrhnou třeba válku v bývalé Jugoslávii. Může se tam dokonce jet i podívat na vlastní oči, udělat si vlastní názor a ne jen bezhlavě papouškovat. To je cenné a má smysl. Nevím ovšem jaké procento mladých lidí je ochotno udělat vše proto, aby si vlastní názor na věc utvořilo? Jestli skutečně větší část raději neutíká např. k různým techno a drogám, protože je to pohodlnější. Nic to nestojí (myslím z vlastní aktivity), stačí vzít piluli a jsem v ráji! Jsem materialista, a tak si pokládám otázku: Co kdybychom se takto chovali všichni? On ten řád a represe prostě musí existovat! A třeba i recenze a kritika ... (samozřejmě znalá a zasvěcená).

Možná, že jsem se dostal až moc daleko, nechal jsem se unést. Moje předchozí řádky vůbec neútočí na Moniku, myslím si naopak, že ona je tím prototypem, který přemýšlí, a to je moc dobře. Hledá vlastní názor, nenechá se jen tak lehce ovlivnit.

V závěru musím okomentovat ještě jednu Moničinu poznámku: Většinou jsou to díla průměrná, dle mého názoru, i když jistě ne nezajímavá. Myslím si, že touto větou Monika vystihla mnohé. Dám příklad: Třeba už na vzpomínané Šrámkově Sobotce se sejde zhruba 80 % příspěvků do básnické kategorie stejné nebo velmi podobné úrovně. Porotci čtou prakticky stále to samé, třeba na dobré úrovni, ale ... a jen občas se objeví něco, co vybočuje z normálu, a to ono vyhrává. Někdy to může být skutečný talent, někdy je to třeba jen vulgarita, ale to je právě ono. No a pak skutečně určité části z těch 80 % vyjdou (většinou vlastním nákladem) básnické sbírky, autoři se tzv. realizují. Je to v každém případě dobře, ale ty knihy jsou neprodejné, protože zajímají jen úzký okruh kolem autora. Stejně je to i v případě prózy a tzv. současných novel či románů. Autor si vyleje srdíčko, ale aby zaujal širokou veřejnost, musí se výrazně odlišit. A odlišit se ve světě, kde skoro každý člověk píše, je opravdu velmi těžké. Děkuji Monice a doufám, že se k našim "Kobřím" diskuzím přidají o ostatní.

Václav

Z MÉHO ŽIVOTA

Špatné návyky spotřebitele

Jako spotřebitelka výrobků a tovaru určených pro dlouhodobou spotřebu, kromě automobilů, se řadím do skupiny lidí, kteří si myslí, že jednou zakoupená věc mi musí sloužit až na věky.

Některé předměty v domácnosti nechávám dojít až do "klinické" smrti, protože pravidelnou a průběžnou obnovu domácího parku spotřebičů brání silné návyky škludlilství, vštípené v raném dětství babičkou a nyní podporované stejně "osvíceným" a geneticky zatíženým mužem.

Na začátku sedmdesátých let jsem si za těžký peníz zakoupila tehdy moderní výtobytek kapitalistické výroby pračku se sušičkou. Sloužila věrně za občasné nezbytné pomoci ze strany odborného pracovníka, který ji zbavoval neduhů dlouhého stáří.

Jednoho dne i ta pomyslná poslední kapka mé trpělivosti přetekla; rázně a nekompromisně jsem ukončila její aktivní dráhu, neboť připojena na vodovodní kohoutek si pravidelně sama napouštěla buben tekutinou jako nějaký vodoholik, v poslední máchací lázni odmítala používat avivážní roztok ze speciální přihrádky, při praní se pravidelně počůrávala a při ždímání skákala jako koza na pastvě. Již žádná ozdravná kúra, již žádné slitování a šetření na nepravém místě, je s ní definitivní konec. 5. června 2003 JANOVA

Spotřebitel a spotřebiče

Rozvoj tržního hospodářství spočívá velice zjednodušeně na principech poptávky a nabídky, bezohledné konkurence, vědecko-technickém pokroku zasahující všechny sféry výroby a dravé reklamy, podporující neutuchající chuť spotřebitelů k nakupování.

Aniž bych věnovala sebemenší zájem o vývoj technologie praček pro domácnost jsem s vyhraněnými požadavky na jednoduchost zařízení, množství prádla, určování teploty a otáček ždímání podle vlastní vůle; s minimálními znalostmi energetických tříd domácích spotřebičů jsem se přidala k dříve vyslanému manželovi v místním specializovaném obchodu, abych nákup nového pomocníka zvládla hlavně rychle a zároveň podpořila místního podnikatele, jehož obchod na hlavní třídě s podivem odolává tlaku tržního hospodářství již několik let. Paní prodavačka věděla o energetických třídách jen o něco málo více než já, ale nedokázala srovnat technické vlastnosti nabízeného širokého sortimentu, případně jinak podpořit zamýšlený nákup. Přesto za necelou půlhodinu jsem zakoupila a domů si nechala dovést pračku v energetické třídě "A" vyhovující mým požadavkům na funkčnost a zároveň splňující v dané chvíli optimální poměr ceny a užitné hodnoty.

5. června 2003 JANOVA

Energetické třídy

Novou pračku mi obchodník přivezl ve smluveném čase, ale být doma sama, nevím, jak bychom přesun pračky z dodávkového automobilu zvládli, neboť na rozdíl od jiných obchodníků malý rudlík ke konečnému umístění s sebou neměl. Bílou nevěstu mi muž instaloval v prádelně dle montážního návodu bez komplikací a obtíží. Natěšeně a s velkou nedočkavostí jsem vložila první várku prádla, vybrala program ze široké nabídky, určila teplotu praní, požadované otáčky ždímání, nasypala prací prášek a stiskla tlačítko START. Programátor uzavřel dveře, z přívodního potrubí se krátce napustila voda, jejíž výše nesahala ani po okraj těsnicí gumy a pračka začala spokojeně mručet, otáčet bubnem a plnila požadované úkony. Se slovy: "Je to zmetek, nenapouští skoro žádnou vodu," jsem běžela k telefonu, abych se v servisu dotázala, kdy přijedou zařízení opravit. Muž trpělivě vyslechnul litanii a dotázal se: "Nemáte energetickou třídu A?" "Mám", vydechla jsem s pocitem křivdy, že jsem naletěla, ale už mi nemusel nic vysvětlovat; došlo mi, že energetické třídy rozdělují výrobky podle spotřeby elektřiny a vody. Žijeme v době, kdy vysoké ceny energií tlačí jejich spotřebu dolů a není možné prát jako za starých časů, kdy kilowathodina byla za pakatel a kubík vody za dva.

5. června 2003 JANOVA

ZDENA KOLÁČEK - TENKRÁT NA VÝCHODĚ

Před časem jsem si v literární příloze Práva SALON přečetl rozhovor se Zdenkem (Zdenou) Koláčkem (č.325, 17.července 2003), který letos na jaře vydal svoji povídkovou knížku Tenkrát na Východě - The Best Of. Možná, že se divíte, proč píší o autorovi, který nijak nesouvisí s naším okresem či krajem (narodil se v roce 1956, vyrostl ve Valašském Meziříčí, vystudoval ekonomickou geografii a od roku 1983 bydlí sice v Jičíně, ale Novém Jičíně), ale ... Zdena Koláčka přece jenom trochu znám, dokonce jsem s ní (a Pavlem Vydrou) trávil noc na pokoji při vyhledávání výsledků Literárního Varnsdorfu 2000.

Proč se k rozhovoru vracím? Mimochodem je to rozhovor zajímavý, protože autor začínal skutečně amatérsky se vším všudy, dokonce i dnes nejraději píše rukou !!! Zajímavé je, že Koláček vydal svoji první povídku až v roce 1998, kdy mu ve Tvaru vyšla povídka a potom přišel na řadu vzpomínaný Varnsdorf (získal tam 2.cenu za povídku Jeskyně, 1.cena neudělena, mimochodem moje maličkost tam získala 3.cenu) a o dva roky později jsme oba získali ve Varnsdorfu čestné uznání. Mimo to vyšly Koláčkovy povídky ve Tvaru a v Hostu a právě v Hostu nakonec vyšla i 24.dubna 2003 již vzpomínaná prvotina.

Po přečtení rozhovoru a povídky Poslední tanec jsem měl radost, že i u nás přece jenom po řadě peripetií může autor vydat svoje dílo. Snad je to i povzbuzení i pro nás ostatní, kteří jsme zatím neměli tolik štěstí nebo

vytrvalosti, ale cesta tudy vede. Není jednoduchá, ale i v pohádkách musí princ nejprve přejet sedmero hor a řek, splnit tři náročné úkoly a pak teprve snad ...

Přeji Zdeňkovi Koláčkovi, aby nezůstalo jenom u té prvotiny a třeba se zase někdy někde na literární soutěži sejdem. A slibuji, že si jeho povídkovou knížku se zájmem přečtu a poreferuji v rubrice Řekni mi, co čteš. Tak tento článek jsem psal asi tři dny před tím než jsem dostal do ruky Koláčkovu knížku a tady je tedy slibovaný pohled čtenáře, bohužel už ne tolik optimistický a pro mne jako autora povzbudivý. Václav

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

TENKRÁT NA VÝCHODĚ THE BEST OF

Zdena KOLÁČEK

Když jsem si na záložce Koláčkovy knihy přečetl, že v povídce Setkání popisuje svoji návštěvu u amerického spisovatele Charlese Bukowského, tušil jsem, že vzorem pro autora narozeného ve Valašském Meziříčí je bouřlivák z Los Angeles. A tušil jsem správně.

Pro ty, kteří ještě nevědí, oč tu běží, uvedu několik ukázek: str. 16 - „*Už mě s tím srala. Bylo mi momentálně úplně u prdele, jestli je nebo není kurva, já si chtěl jenom nechat probodnout dlaně jejíma kozama.*“, str.18 - „*Du hodit hnědku, řek sem a zamířil na hajzly ... asi ho taky chytlo srání, má zítra písemku z matiky a ještě si nezamrdal.*“, str.29 - „*John někam zmizel, asi si někde v křoví honí péro, to je mu, kurva, podobný, říkám si v duchu a vychcím se pro jistotu do ohniště,*“ str.90 - „*Vyblil jsem se, vychcal, vysral a třikrát spláchl. Pak jsem si umyl ruce a šel někoho najít.*“, str.99 - „*... se mi chtělo srát. Když jsem se pokoušel po sobě spláchnout, nešlo to: žádná voda ze splachovadla netekla*“, atp. Ten kdo nemá dost, tak ještě uvedu názvy jednotlivých povídek: „*Čekání na kokota*“, „*Kurva den*“, „*Kouření s Análem*“. Tak to už snad stačí.

Ted' si tak trochu nahraji, protože jsem nedávno v Kobře psal o tom, že si raději přečtu originál než „vylouhovaného klasika“ a právě Koláčkova kniha je právě tím, co jsem měl na mysli. Když si budu chtít přečíst podobné „perverzity“, tak si rovnou přečtu Bukowského a nemusím ztrácet čas s Koláčkem. (Nevím jak vy, ale posloucháte raději Karla Zicha nebo božského Elvise?, abych dal hudební příklad.) A navíc bych řekl, podle mého názoru, že americký autor je sice „sprostý jak dlaždič“, ale v jeho povídkách a poezii nejsou jen anální výrazy, ale v jeho tvorbě je i cosi navíc, životní moudrost, filosofie, i když pro mne někdy těžko pochopitelná, to u Koláčka postrádám. I když jsem prakticky Koláčkův vrstevník, prožil jsem zcela jiné dětství a mládí a musím říct, že mně by „filosofie“ Koláčkových hrdinů k životu nestačila: viz str. 24 - „*... a já bych jí chtěl něco říct, ale nevím co, chtěl bych jí nějak pomoci, ale nevím jak, chtěl bych ji znova políbit, ale nevím proč.*“, nebo str. 42 - „*... ty vole, znáš ty snad lepší pocit než sedět ve čtyřce, před sebou pivko a celý večer, kolem pár kámošů a všichni ostatní ti můžou políbit*

prdel? Není to sladký pocit? Není tohle aspoň kousek svobody? Ty hospodský kecy o ničem a o všem, ta možná permanentní revoluce, ohraničená jen zavírací hodinou, co ti chybí ke štěstí, ty vole, když ještě navíc přísun zajišťuje párek prsatých číšnic v minisukních? ... Není tohle ten pravý život, ty vole, není o co stát? To víš, že je, a s každým pivem je to lepší a lepší, a když pak na hajzlu chci, tak si nahlas říkám: Je to fantazie, je to paráda, jen ať to nikdy neskončí, nikdy, kurva, nikdy ...“ .

A já musím autorovi odpovědět: ZNÁM LEPŠÍ POCIT NEŽ SEDĚT VE ČTYŘCE atd!

Je pravdou, že se autor nemusí ztotožňovat s názory svých příběhových hrdinů, ale jeho tvorba o autorovi může mnohé napovědět. Abych jenom nekritizoval, zdá se mně, že povídky z pozdějšího období jsou přece jenom lepší. I když bych měl výhrady ke „kafkovské perziflázi“ (jak je uvedeno na obálce) v povídce Jeskyně, přece je to jen podle mého názoru to Koláčkovo lepší já. Neříkám, že se mně vyloženě líbí, ale určité tajemno má i povídka Vlak a povídka Letní večery v parku. K tomu lepšímu bych zařadil snad ještě povídku Vysvobození, ale připadá mně, že autor popisuje příliš děj, který vede k mnou dávno tušenému konci, (není to happy end? často kritizovaný porotci na soutěžích), ale dejme tomu (pokud ovšem autora právě neirituje onen děj opakovaných znásilňování).

A potom jedna dost podstatná věc. Chápu, že hrdinové Koláčkových povídek nemluví jako univerzitní profesori, hovorová řeč je hovorová řeč, ale vidět v knize opakovaně „SEM SE“ je pro mě trochu silná káva.

Zkritizoval jsem, co jsem mohl. Koláčkovi nezávidím, že se mu poštěstilo vydat knihu, dokonce si myslím, že než něco takového z mé dílny, tak raději nic. Už také chápu, proč v redakci časopisu HOST moje příspěvky neuspěly (to není závist, ale poučení).

Na záložce není uveden autor povídání o autorovi a historii této knihy, takže nevím, kdo se to vlastně nad knihou tak rozplývá (Martin Stöhr?). Já se nerozplývám, jsem smutný, podle mne by knížka měla nejen zaujmout, ale předat něco pozitivního čtenáři, třeba i špatnou zkušenost jako varování. Vyvolat ve čtenáři krásno, tajemno, pozitivní pocit, třeba i smutek, ale ne odpor a hnus. Snad proto se ještě říká - KRÁSNÁ LITERATURA. Nevím, možná ničemu nerozumím a v brzké době se vytvoří nové označení SPLÁŠKOVÁ LITERATURA. Pokud je toto opravdu nový směr české literatury, tak se máme opravdu na co těšit a mně nezbývá parafrázovat název jedné Koláčkovy povídky : POSLEDNÍ PITKA VZPLÁLA (lze dosadit místo pitky i jiné výrazy: např.sraní, chcaní, blití, mrdačka atp. Nehodící se škrtněte) ... já bych to snad nejraději škrtnl celé.

Nebo musím před čtením takovéto knihy urazit nejdříve deset piv, litr vína, vodku s rumem. Škoda jedné promarněné šance: Viz str. 107 –„PPP (Přehledka Prosraných Příležitostí)“.

Václav
(+ čtenářům se omlouvám za nezvyklé množství sprostých, vulgárních a nepisovných výrazů v tomto článku.

DO STEJNÉ ŘEKY ...

Renáta ŠTASTNÁ

1996 LIBOR

- měl mě rád , občas mi to řekl , ale proč si povídat ? Měl moc práce , která byla na prvním místě . Zvykla jsem si a pořád na něj čekala . Potom jsem odešla a byla najednou svobodná ... Už nikdy , říkala jsem si .

1997 JIRKA

- miloval mě , aspoň to říkal pořád dokola . Ale povídat si ... Jo , takhle se pomilovat ...
" Miluju tě , ale mám ženu , " řekl . Zmizela jsem a byla smutná a zmatená .
Už nikdy , říkala jsem si .

1998 FRANTIŠEK

- vzali jsme se . Bylo to ale takový vlašný ... Měl mě rád a občas mi to naznačil . Když jsem mu po třech letech oznámila , že odcházím , řekl , že mu bude smutno . Ptal se , kdo mu bude dělat tak dobrý večere . Odešla jsem a byla prázdná , ale ráda . Zůstali jsme přátelé .

2001 JIRKA

- nikdy mě nepřestal milovat . Že mě miluje říkal i patnáctkrát za večer . Co to pro něj vlastně znamená milovat ? Milovat se ? " Miluju tě , ale vracím se za synem , " řekl , když mi pod srdíčkem vyklíčil nový život . Zmizel a já měla vztek , ale byla jsem silná . Kam zmizelo moje " už nikdy " ... ?

2002 LIBOR

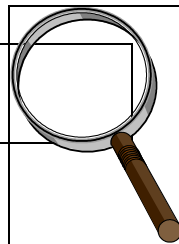
- najednou mě našel a řekl , že se do mě znovu zamiloval . Co to znamená ? Že mi to sluší ? Že je mu zrovna teď ouzko a potřebuje si popovídat ? Že potřebuje povyražení ? Chce se mnou trávit víc a víc času . Jenže já už jsem dva a on má rodinu . Už nerozhoduju jenom za sebe samotnou . A chci to vůbec ? Zase jsem si na něj zvykla a zase na něj pořád jenom čekám . Má pořád práci , která je na prvním místě . Kde je moje " už nikdy " ...?

(2 . 4 . 2003)

LIS POD LUPOU

aneb

SEDM PÁDNÝCH (či pádových) OTÁZEK

LISáci,
dostal jsem nápad, jak udělat Kobru ještě zajímavější, a tak jsem připravil 7 otázek pro každého člena, pochopitelně, kdo se chce zúčastnit. Představuji si, že by každý napsal krátké odpovědi (maximálně dvě strany textu) na sedm položených otázek. Pokud možno humorně, žádné encyklopedie a přiložil by k nim svoje foto z útlého dětství a ze současnosti.

Postupně bych všechny medailónky uveřejnil v Kobře a foto bychom mohli třeba na Vánoce použít jako soutěž, kdo pozná nejvíc lidí aneb kdo se nejvíc změnil. Co vy na to? Tady jsou otázky:

- 1) Jaký jsi byl v dětství čtenář a co jsi četl?
- 2) Kdy jsi poprvé zkusil napsat báseň či text a co to bylo?
- 3) Jaké byly první literární úspěchy?
- 4) Čeho bys chtěl v literatuře dosáhnout?
- 5) Máš jako čtenář a autor svoje literární vzory?
- 6) V kterou denní či roční dobu nejvíc píšeš a máš při psaní nějaký obvyklý rituál?
- 7) Představ si, že budeš jmenován ministrem kultury. Co bys udělal jako svůj první krok?

Budu se těšit a Kobra taky.

Václav

JIČÍN - MĚSTO POHÁDKY

Všem dětem a všem šťastným doživotním majitelům dětské duše: Máte rádi tajemství, dobrodružství, hru, hledání Věříte na třináctku? Je to pro vás šťastná číslice? Nebo smolná? Pro nás je důležitá, s prominutím - až magická ...

8. září 2003 začne v Jičíně už 13. ročník festivalu JIČÍN - MĚSTO POHÁDKY. Skončí v sobotu 13. září. Tématem je "13. komnata".

13. komnatu má spousta pohádek.

13. komnatu nosí každý z nás v sobě.

13. komnatu nebývá nikdy jednoduché otevřít. Někdy se musí hledat ona, někdy klíč od ní a vždycky odvaha.

13. komnata láká z mnoha důvodů a když ji otevřete, obvykle se všechno změní.

13. komnata může být prostředek, cesta i cíl.

Tak pojděte s námi bloudit, pojděte s námi hledat, pojděte s námi objevovat, pojděte si hrát. Ostatně: děti a ti, kterým dětská duše zůstala, umí tohle všechno nejlépe. Za všechny z našeho pohádkového města

Pavel Nožička

prezident 13. ročníku festivalu Jičín Město pohádky

Pro někoho možná vzpomínka (viz foto z loňského ročníku), pro jiného neklamná známka, že se blíží září a s ním i pohádkový festival v Jičíně. Informace o programu festivalu na www.mujičin.cz a nezapomeňte, že LIS se na programu podílí čtením „Pohádek u kašny“ od úterý 9.září (host paní Kubátová) do pátku 12.září od 17,00 u kašny na nádvoří jičinského zámku.

Staňte se i vy alespoň na pár okamžiků zase dítětem, neboť, jak praví klasik: Dítě školou povinné, dovede to, co my ne ...

Václav

POSLEDNÍ DOUŠEK ...

Tak jsem dneska v Kobře nakouzl hodně témat k diskuzi. Doufám, že jsem vás vyburcoval z prázdninového spánku. Nezapomeňte, že 24.září je schůzka LISu, ale ještě před tím cesta na Slovensko. Víc už se do srpnové KOBRY nevešlo (mimochodem opět má 24 stran). Mějte se...

Váš Václav

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Ročník 4. Číslo 8. Srpen 2003 .

(17. srpna 2003)

www.kobra.zde.cz